

Sevniške voščenke.

Več let uže sem namenjen drevo in sad, ki sluje pod imenom: Sevniške voščenke, nemški: „Lichtenwalder Wachsäpfel“, popisati in sestavek mojim rojakom na korist in v porabo objaviti. Vendar dosedaj manjkalo mi je izkušenj, opirajočih se na lastna moja opazovanja.

Na svojem sadovnjaku imam okoli 200 starših, doraščenih visokih dreves. Letos opazim — letina sadjarska je povprek slaba —, da je izmed vseh jabelčnih sort Sevniška voščenka najbolj branila se zoper kebra cvetličarja. Imam pa 6 velikih jabelčnih dreves voščenk, zasajenih na raznih prostorih sadovnjaka. Štiri izmed teh so lepo cvetela in sadú nastavila. Žraven stoječa druga drevesa so veliko lepše cvetela, pa cvetje jim je odpadlo in niso skorej nič jabelk imela. Voščenke omenjene bile so pa srednje-polne.

V poprejšnjih letih so voščenke obilno rodile, da je veje trebalo podpirati. Želeti bi torej bilo, da bi ovo jabelčno sorto vseobče sadili na spodnjem Štajarskem, kjer izvrstno prospeva.

Gospod dr. Stoll opisuje voščenko v časopisu: „Oesterreichisch-ungarischer Obstgarten“, štv. 15, II letnik, na podlagi sadú, ki ga je vposlal grajščak g. Franc Lenček na Blanci nižje od Sevnice ob Savi. V istem letniku je g. Lenček v štv. 17. še nekoliko opomenj pridodejal. Objavim tukaj vse ovo popisovanje voščenk. Kar je v obročkih, to so moji dodatki.

Domovina: Jabelko voščenkino je znatne velikosti (7—8 tehta 1 kilo), velja kot izvrsten namizni sad, pa tudi kot tržna roba. Zori na spodnjem Štajarskem, od Brežic do Laškega, največ okoli Blance, Sevnice in Loke, pa tudi na spodnjem Kranjskem. Velja sploh kot jako izvrstno tržno blago. Poslali so jabelk voščenk uže na mnogo razstav, kjer jih pa sadjarji niso spoznali, na primer v Hamburgu l. 1883. To kaže, da razumnikom sadjarjem še niso bila znana. G. dr. Stoll jim je dal ime: Lichtenwalder Wachsäpfel.

Podoba: Jabelko, srednje-veliko, je navadno okroglasto, proti peceljnu malo izbočeno in nareja proti njemu gladko, vpognjeno ploskvico. Proti muhi pa je čedalje šibkeje nastavljeno (da se zabrani naglo znižavanje k muhi).

Čaša: zaprta, cvet majhen, volnast, kratko prišpičen. Dno čašino srednje-globoko.

Pecelj: kratek, lesen, rjav, nekoliko volnast. Jamica okoli peceljna precej globoka in vselej rjavkasta, kar je za to jabelko značljivo.

Koža: ni vselej gladka, zvečinoma je marogasta, svetla, na drevesu zelena, pozneje rumena, kakor vosek, malokedaj rudečkasta, pi-

kice so fino razsejane, diši prijetno. Če ga preno z drevesa potrgamo, zgrbanči se jabelko.

Meča: je rumeno-bela, jako fina, vtrgljiva, sočnata, nikoli moknjata, okus prijeten, vinokiselnat.

Kedaj zori in v kaj se rabi? Poleg kalvila so voščenke bržčas najfinejši namizni sadež, meseca novembra dozori potrgani sad in se ohrani do velike noči. Vendar tudi v gospodarske svrhe so vrlo porabne voščenke in grof Attems pravi, da so najboljši sad za sušenje. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 6. februarja v Gornjem gradu in pri sv. Petru nižje sv. Gor. Dne 10. februarja v Konjicah in na Pilštanji. Dne 12. februarja v Gomilicah. Dne 13. februarja v Šoštanji in na Bregu v Ptuji.

Dopisi.

Od Malenedelje. (Naše društvo.) V nedeljo, dne 12. januarja imelo je tukajšnje leposlovno bralno društvo svoj redni občni shod, račun in novo volitev odbora. Zbora udeležili so se skoraj vsi marljivejši udje društva tako, da skoraj nobeden od njih ni izostal. Iz poročila se je izprevidelo, da je društvo napredovalo in da je tudi denarni stan društva za preteklo leto bil v obče povoljen. Društvo imelo je skoraj vse slovenske liste naročene, ter „Slov. Gosp.“ celo tri iztise; in vsi ti listi naročujejo se tudi društvu za letos. Podporni udje društva bili so gg. Spindler, uradnik, nadporočnik Plavec, Gregorič, uradnik, Krajnc, koncipijent in učitelja gg. Porekar in Kosi, katerim vsem se je izrekla in se izreka prisrčna zahvala. Občni zbor je potem tudi gledé na vsestransko narodno delavnost, posebno pa na znanstvenem in leposlovnem polju volil svojim častnim udom g. dr. J. Vošnjaka, ter mu je vsled tega poslal potrebno priznanico. Zatem je sledila nova volitev odbora, v katerega so bili stari udje skoraj enoglasno voljeni in dnevni red bil je končan in zborovanje zaključeno. — Ker društvo ni nameravalo in tudi ni napovedalo veselice, bila je pri narodnem gostilničarju g. Blažu Korošcu pri dobri vinski kapljici prosta veselica. Navdušeni govor g. tajnika, ter lepe napitnice s prijetnimi ogovori na razne osebe g. L. Slana in drugih ter izborna petje nam je storilo, da je hitro pretekkel nepozabljivi večer, za katerega se vsem, ki so k temu pripomogli, najsrčneje zahvaljujemo.

B.

Iz Vel. Pirešice. (Naša občina) vzdržuje dve ljudski šoli popolnoma in štiri deloma, ter izda zato na leto pri 600—700 glđ. Pretečeno leto pa je stavila v Galiciji, kjer bode zanaprej dvorazredna šola, novo učiteljsko sta-

novanje, katero je stalo pri 4000 gld. V šestih letih je izdala občina za vse te šole pri 12.000 fl. To je velika svota, ako se pomisli, da so še tudi drugi stroški, kakor za uboge od 600 do 700, za ceste od 200—300 gld. na leto; kje pa so še druge reči, katere od leta do leta več veljajo! In ker nema občina skoraj razen lova, kateri itak komaj 72 gld. na leto vrže, nobenih dohodkov, je res varčno gospodarstvo, da se pride s 35 % doklad iz teh teženj; in gosp. župan je v resnici vse hyale in pohvale vreden. Saj pa tudi prav po očetovsko skrbi za občinsko gospodarstvo. Pri tem pa mu celi odbor izvrstno podporo daje. V kratkem bodo zopet volitve za tukajšnji občinski odbor, kateri šteje 24 mož, in nemčurji si grozno prizadevajo, da bi volilce premotili, in pri volitvah zopet krmilo občine Velike Pirečke v roke dobili; pa tudi mi ne držimo rok križem, in le malo bodo imeli svojih privržencev, in te, kateri bodo izdajalci za liter vina ali za eno smodko, te jim pač mi iz srca privoščimo, ker njih itak nič hvale ni. O tej reči Vam hočem že še pred in po volitvi kaj več poročati; so čudne reči, pravi tički so Vam ti nemčurji.

Iz Slivnice pri Celji. (Spominek v lemu možu.) Prvi dan tega leta je po dolgi mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal, v 69. letu svoje starosti, blagi mož Franc Čater. Dne 3. prosinca je bil njegov slovesen pogreb, h kateremu ga je spremljalo veliko ljudstva. Častiti gosp. župnik so mu govorili nagrobnico. Z njim je izgubila fara vrlega in poštenega občana, podružna cerkev sv. Vrbana skrbnega ključarja, ubogi pa dobrega očeta. Rajni je bil mož, kakor jih se dandanes močno pogreša. Kinčale so ga lastnosti, katere so Bogu dopadljive a današnje dni redke. Bil je pobožen in skrben oče svoji družini, priden in vrl kmetovalec, drugim v lep izgled. Koliko se je trudil za čast Božjo! Na svojem rojstnem domu je dal postaviti kapelico v čast sv. Križa; koliko je storil za cerkev sv. Vrbana, da se je olepšala in popravila! Potem je postavil cerkveno hišo za oč. gospode, da se tam oddahnejo, kedar se služba božja opravlja in potem še ravno tam lepo kapelo v čast Lurdske Materi Božji in to čisto na svoje stroške. Zato se mi je vredno zdelo tega moža v lep izgled predstaviti vsem tistim, kateri častitih g. duhovnikov ne spoštujejo, in katerim se mili kakšen krajcar dati v čast božjo. Bodi mu zemljica lahka. Blag mu bodi spomin.

Prijatelj.

Iz Veržeja. („Gut heil!“) Človek, ki še ima nekoliko zdravih možganov, ne bi verjel, da je mogoče kaj takega doživeti v Veržeji. Neki „Comité“ — Bog si ga sam vedi, kaj je to, ne verujem, da bi tudi tisti to razumel, ki to pošilja po svetu — rečem še enkrat, neki

comité kriči „Gut Heil“ in bi rad nas starodavne Veržence, krepke in iskrene Slovence in tudi naše vrle slovenske okoličane zvalil na nek „ball“, ki bode dne 9. februarja t. l. v našem trgu. Po časopisih čitamo, da delajo po mestih „balle“, kjer se po gladkem podu vrtijo in cepečejo lepo nališpani gospodiči z belimi ovratniki in rokavicami, splahutajočimi škrici in leskečimi črevljički; s totimi bledoličnimi gospodiči pa nevidljivo korakajoče ali plavaajoče, čarobno oblečene, ali bolje rečeno, precej razoblečene gospe in gospodične! Pa saj ne bó vendar kaj takega tudi pri nas v Veržeji? Mi vsi trdi slovenski Verženci in z nami vsi okoličani enoglasno svetujemo, naj ta šmenecani comité povabila rajše pošilja v Radgono, v Gradec in makar tudi še v Berlin za Bismarcka eno! Naši dedeki so v davnih časih s krvjó branili svoj rod, svoj jezik in svoj lep kraj pod zastavo, katero še zdaj skrbno varujemo kot časten spomin svojih pogumnih slovenskih predočetov. Kaj bi pač oni rekli, ako bi zdaj vstali in videli, kakšni krivi preroki nam vsiljujejo tuje šege in tuji jezik, a za slovenski so dali naši dedeki kri in življenje! Zjokali bi se nad Veržejem, ki je bilo nekdanj čast in slava Murskemu polju in vsemu slovenskemu narodu. Čudno, res čudno, kako se časi spreminjajo in ž njimi tudi nekateri nespametni ljudje!

Iz Ljutomera. (Zabavni večer.) Naša čitalnica bode priredila dne 9. februarja t. l. prihodnjo nedeljo „Zabavni večer“ v kavarni gospoda Fr. Sršena. Začetek ob pol osmih zvečer. Na vspredu je predavanje, pesmi in prosta zabava. S tem vabimo prijazno vse naše slovenske Ljutomeržane in okoličane, da se vdeležijo v obilem številu veselega večera. Vstopnine itak ni nobene. Slovenec je veselega srca ter se rad v poštenu družbi zabava. Upamo, da se bomo zopet tako veselo in prijetno imeli, kakor je bilo na starega leta dan. Svoji se lahko le med svojimi prijetno in dobro veselijo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Doslej še ni jasno, kaj da se kje še rodi iz češko-nemške sprave. Toliko pa je skorej gotovo, da vcvete kje kaj za nemške liberalce iz te sprave. Najbrž postane dr. vit. Plener minister ali že za drž. finance ali za trgovino. Ako se to izgodi, izpremeni se ob enem lice vsej c. kr. vladi in grof Taaffe bode na čelu čisto liberalne vlade. — V drž. zboru je bilo koj v prvi seji vprašanje, ali gre odškodnina človeku, ki so ga pri c. kr. sodnji zpoznali, da je kriv, a pozneje se je pokazalo, da ni kriv. Pri tem jo je dr. Foregger brž mahnil zoper slov. ljudstvo a g. M. Vošnjak ga je dobro zavrnil, kazaje na čudne razmere nekje v Celji. — V Gradcu postavi država